

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa M.Z.

przeciwko A. w N.

o ustalenie, przywrócenie do pracy i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w dniu 29 kwietnia 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 5 grudnia 2024 r., sygn. akt IV Pa 20/24,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od doręczenia orzeczenia zobowiązanej do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, wyrokiem z 5 grudnia 2024 r.,

1. po uwzględnieniu apelacji strony pozwanej A. w N. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Nowym Targu z 13 października 2023 r.:

1. w punkcie I w ten sposób, że powództwo M.H. o przywrócenie do pracy oddalił

2. punktowi X nadał treść: „punktowi X nadaje treść: „Zasądza od powoda M.H. na rzecz strony pozwanej A. w N. 720 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty”;
3. odrzucił apelację M.H. w części dotyczącej żądania wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy;
4. oddalił apelację M.H. w pozostałym zakresie;
5. zasądził od powoda M.H. na rzecz strony pozwanej A. w N. 1295 zł (tysiąc dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia ogłoszenia wyroku do dnia zapłaty;
6. W uwzględnieniu apelacji strony pozwanej A. w N. zmienił zaskarżony wyrok:
 1. w punkcie II w ten sposób, że powództwo M.Z. o przywrócenie do pracy oddala,
 2. punktowi XI nadaje treść: „Zasądza od powódki M.Z. na rzecz strony pozwanej A. w N. 720 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty”;
 3. Oddalił w całości apelację powódki M.Z.;
 4. Zasądził od powódki M.Z. na rzecz strony pozwanej A. w N. 1 609 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia ogłoszenia wyroku do dnia zapłaty;
 5. Oddala zażalenie powódki M.Z.

Powódka M.Z. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu, zaskarżając wyrok w części w zakresie punktów: V oraz VI wyroku.

Skargę kasacyjną oparła na podstawach:

1. naruszenia prawa materialnego, mianowicie:

(-) art. 30 § 4 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na błędnym przyjęciu, że pismo pracodawcy z 17 stycznia 2022r., pt. „Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia” w sposób należyty określa przyczyny rozwiązania z powódką stosunku pracy, podczas gdy: ogólnikowe sformułowania typu: „ciężkie naruszenie przez pracownika podstawnych obowiązków pracowniczych, działanie na szkodę Pracodawcy, co spowodowało utratę zaufania do Pracownika” czynią oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy wadliwym i w konsekwencji czynią zasadnym uwzględnienie powództwa o przywrócenie powódki do pracy i zapłatę wynagrodzenia za cały okres pozostawania bez pracy, a konkretyzacja tychże przyczyn na etapie postępowania sądowego (za pomocą pism procesowych i dowodów) nie sanuje wadliwego oświadczenia;

(-) art. 52 § 1 pkt 1 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na wadliwym przyjęciu przez Sąd drugiej instancji, że pozwana A. w N. zasadnie rozwiązała z powódką M.Z. umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika z uwagi na ciężkie naruszenie przez powódkę podstawowych obowiązków pracowniczych; podczas gdy w stanie faktycznym zaistniałym w sprawie powódka nie dopuściła się rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych, ani nie sposób przypisać skarżącej „działania na szkodę pracodawcy”, które to okoliczności doprowadziły, w ocenie Sądu drugiej instancji, finalnie do utraty zaufania pracodawcy. Ponadto fakty ustalone przez Sąd drugiej instancji powinny były doprowadzić Sąd do wniosku, że działania powódki nie tylko nie stanowiły ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych, lecz były wyrazem troski o interes pracodawcy i odpowiedzialności za Uczelnię zatrudniającą skarżącą.

(-) art. 56 § 1 oraz 57 § 2 k.p. przez ich niezastosowanie i przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że w stanie faktycznym sprawy nie doszło do rozwiązania z powódką umowy o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie, w wyniku czego Sąd drugiej instancji

błędnie nie orzekł o przywróceniu powódki do pracy u pozwanego (lub o roszczeniu alternatywnym) oraz nie zasądził na jej rzecz wynagrodzenia za cały okres pozostawania bez pracy (z uwagi na pozostawanie przez powódkę w okresie chronionym - przedemerytalnym), tylko uznał słuszność jej dyscyplinarnego zwolnienia; podczas gdy: nie było podstaw do rozwiązania z powódką umowy o pracę bez wypowiedzenia z uwagi na to, że powódka nie dopuściła się ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych, ponadto sam akt rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia naruszał przepisy prawa.

2) Naruszenia przepisów postępowania mającego wpływ na wynik sprawy, tj. art. 327¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w postaci sporządzenia uzasadnienia do zaskarżonego wyroku w sposób nieodpowiadający normie tego przepisu, polegającego na niewskazaniu w sposób należyty podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, obejmującej ustalenie faktów, które Sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, w sytuacji, w której Sąd drugiej instancji przyjął za własne ustalenia Sądu pierwszej instancji i jednocześnie zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji uznając za zasadne rozwiązanie przez pozwanego z powódką umowy o pracę bez wypowiedzenia w dniu 17 stycznia 2022 r.; w konsekwencji tego uchybienia zaskarżony wyrok jest wadliwy, w ograniczonym stopniu nadaje się do kontroli kasacyjnej, ponadto skarżąca nie rozumie motywów, którymi kierował się Sąd drugiej instancji, zmieniając wyrok Sądu pierwszej instancji.

Mając powyższe na uwadze, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi, który wydał zaskarżone orzeczenie; ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na oczywistą zasadność skargi. Sąd drugiej instancji w sposób oczywiście niewłaściwy zastosował normę art. 52 § 1 pkt 1 k.p. oraz art. 30 § 4 k.p. W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik skarżące w sposób obszerny cytuje fragmenty uzasadnienia Sądu meriti, komentując je i wykazując, że całokształt

okoliczności przeczy tezie Sądu drugiej instancji o ciężkim naruszeniu podstawowych obowiązków przez powódkę.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, strona pozwana wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym od powódki na rzecz pozwanej na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i w związku z art. 398²¹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Stosownie do treści tego przepisu Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Ustosunkowując się do przywołanej przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ § 1 k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia

26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 Nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 Nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 Nr 6, poz. 100, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Przy czym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 Nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133; z dnia 17 maja 2018 r., IV CSK 599/17, LEX nr 2499804). Skarżący musi więc wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały one lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z dnia 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z dnia 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436; z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 573/17, LEX nr 2497707).

Utrwalony jest także pogląd, że skoro zgodnie z art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, to o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można wnioskować na podstawie zakwestionowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, LEX nr 1222170 oraz z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 408/13, LEX nr 1646932).

Judykatura wypowiedała się, że w użytym w art. 52 § 1 pkt 1 k.p. pojęciu "ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych" mieszczą się trzy

elementy. Są to: bezprawność zachowania pracownika (naruszenie podstawowego obowiązku pracowniczego); naruszenie albo zagrożenie interesów pracodawcy; zawinienie obejmujące zarówno winę umyślną, jak i rażące niedbalstwo. Bezprawność zachowania pracownika jest przy tym rozumiana jako zachowanie sprzeczne z obowiązującymi tego pracownika regułami wynikającymi z przepisów prawa pracy, które może polegać zarówno na działaniu, jak i na zaniechaniu. Sama bezprawność zachowania pracownika nie uzasadnia jeszcze rozwiązania z nim umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Bezprawności musi bowiem towarzyszyć spełnienie dwóch pozostałych, wymienionych elementów. Określenie "ciężkie naruszenie" należy zatem tłumaczyć z uwzględnieniem stopnia winy pracownika i zagrożenia dla interesów pracodawcy, powstałego wskutek jego działania lub zaniechania. Wina pracownika stanowi element podmiotowy kwalifikacji zarzucanego czynu, a ocenie podlega subiektywne nastawienie psychiczne sprawcy do swojego działania (zaniechania) (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 lutego 2023 r., II PSK 153/22, LEX nr 3538097; z dnia 23 lutego 2022 r., I PSK 222/21, LEX nr 3417283). Rażące niedbalstwo jako element ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych (art. 52 § 1 pkt 1 k.p.) jest postacią winy nieumyślnej, której nasilenie wyraża się w całkowitym ignorowaniu przez pracownika następstw jego działania, jeżeli rodzaj wykonywanych obowiązków lub zajmowane stanowisko nakazują szczególną przezorność i ostrożność w działaniu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2020 r., II PK 134/19, LEX nr 3073113). Jednocześnie warunkiem zastosowania art. 52 § 1 pkt 1 k.p. jest stosunek psychiczny pracownika do skutków swojego postępowania, określony wolą i możliwością przewidywania, czyli świadomością w zakresie naruszenia obowiązku (obowiązków) o podstawowym charakterze oraz negatywnych skutków, jakie zachowanie to może spowodować dla pracodawcy. Rozwiązanie umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym jest uzasadnione w przypadku wystąpienia po stronie pracownika winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2023 r., I PSK 25/22, LEX nr 3518316).

Wystąpienie przesłanek ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych należy analizować łącznie w każdym konkretnym stanie faktycznym,

z uwzględnieniem wszystkich okoliczności danego przypadku. Przepis art. 52 § 1 pkt 1 k.p. ma bowiem charakter klauzuli generalnej, zaś ocena zastosowania przepisów zawierających takie klauzule (zwroty niedookreślone jak ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych) zależy od całokształtu ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 Nr 16, poz. 283 oraz z dnia 5 listopada 2008 r., III SK 22/08, OSNP 2009 nr 23-24, poz. 331; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2022 r., III PSK 239/21, LEX nr 3521359). Dlatego orzecznictwo Sądu Najwyższego wypracowało jedynie metodologię badania przesłanki z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Tak więc wykładnia art. 52 § 1 pkt 1 k.p. ogranicza się jedynie o metodologii badania określonego przypadku (zachowania pracownika), uzależniając ostateczną ocenę od całokształtu ustaleń faktycznych.

Należy zauważyć, że prawidłowość zastosowania tego przepisu przez Sąd drugiej instancji może być badana w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zastrzec jednak trzeba, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego przesłanka ta wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 Nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 Nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 Nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r.,

I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050).

Skarżąca nie wykazała, aby Sąd drugiej instancji w sposób rażący uchybił metodologii badania przesłanki rozwiązania umowy o pracę, która oparta jest na pojęciu nieostrym, w interpretacji którego Sąd meriti posiada szerszy zakres swobody. W ocenie Sądu Najwyższego, powoływane fragmenty uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej i drugiej instancji nie dają podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy nadużył tej swobody i orzekł wbrew ustaleniom faktycznym poczynionym w sprawie.

Godzi się zaznaczyć, że Sąd drugiej instancji jako sąd zobowiązany do merytorycznego rozpoznania sprawy ponownie ocenił materiał dowodowy i zreferował swoje stanowisko wobec ustaleń Sądu pierwszej instancji. W granicach wynikającego z nieostrego pojęcia „ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków” wyłożył motywy jakimi się kierował uznając wskazane przez pracodawcę zachowania jako spełniające przesłankę z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Sąd drugiej instancji wskazał w czym wyraża się bezprawność zachowania powódki (uchybień obowiązkowi dbania o dobro zakładu pracy) oraz zawinienie (odnosząc się m.in. wykształcenia, pozycji zawodowej oraz pozycji społecznej powódki), podkreślając, że zachowania powódki prowadziły do chaosu, określonego mianem „dwuwładzy”, o uczelni dyskutowano w mediach, opinie i komentarze nie dotyczyły tego, że pozwana jest uczelnią, na której warto studiować. Tym samym także aspekt naruszenia słusznego interesu pracodawcy był przedmiotem oceny Sądu Okręgowego.

Oczywistość skargi kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oceniana jest z pozycji twierdzeń odnoszących się do faktów Sądu drugiej instancji, a nie wyobrażenia o stanie faktycznym skarżącego. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w skardze zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym. W przypadku norm zawierających pojęcia nieostre bądź klauzule generalne wykazanie oczywistego ich naruszenia nie może sprowadzać się tylko do tego, że w ocenie strony skarżącej dopuszczalna byłaby

odmienna ocena prawna faktów. Konieczne byłoby wykazanie, że naruszone zostały elementarne podstawy wykładni bądź utrwalona metodologia interpretacji pojęcia nieostrego. Takiej argumentacji rozpoznawana skarga kasacyjna nie zawiera.

W tym stanie rzeczy, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.
O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c.

M.G.

[a.ł.]